

जय भारत !

पोवाडा

: २७ :

स्वातंत्र्याचा मंगलरवि हा आला उदयाला । भारत जय जय भारत
जय जय जयजयकार करा ॥ धृ० ॥

● ●

चौक १ ला

मंगल दिन हा यावा म्हणुनी जन वेडा झाला । याच्यासाठीं कैक तरुण
तो फांसावर चढला ॥ चाल ॥ १८१८ सालाला । भारतरविचा ग्रास
जाहला । गुलामगिरिचा विळखा पडला । १८९७ सालाला देशभक्तांनी
उठाव केला । कुंड पेटले धडाधडा । आहुति पडली तडातडा । वीर
झुंजती । गर्जनि उठती । शस्त्रं झडती खडाखडा । नद्या वाहती
रक्ताच्या । भेरी वाजती मृत्यूच्या । किंकाळ्या मरणारांच्या । स्वतंत्रतेचा
ध्रुव तारा । एकच दिसला डोळ्याला । झांशीवाली लक्ष्मीबाईनं होम
जिवाचा तो केला । गुलाम गोषखान, तात्या टोपे, कैक वीर मरुनी
गेला ॥ जी ॥ पारतंत्र्याचा रूळ वाफेचा चिरडुन टाकी सर्वांला ।
स्वातंत्र्याचें नांव घेणारा सत्वर प्राणाला मुकला ॥ जी ॥ वासुदेव ब्रलंबंत
फडक्यांनी यज्ञ पुन्हा तो सुरु केला । सरकारानं पकडुन शिक्षा जन्म-
ठेपेची दिली त्याला ॥ स्वराज्य माझा जन्मसिद्ध हा हक्क असे या
मंत्राला । जाहीर करुनी लोकमान्य टिळकांनी लढा तो सुरु केला
॥ चाल ॥ सिंह गर्जना करुनी उठला । जवडा पसरुनि कर कर
दाढा । पारतंत्र्य हत्तीवर झडपा । घालुन लाचा नाश कराया ।

सरसावुनि उठला । मधमाशांचं मोहोळ उठलं दुश्मन घावरला ॥ जी ॥ १ ॥

चौक २ रा

महाराष्ट्राचा कर्मयोगी तो दीपासम शिजला । शत्रूशीं लढतां लढतां । क्षणक्षण वेचियला ॥ जी ॥ चाल ॥ बंगाल आणि महाराष्ट्र । क्रांतीची झाली कोठारं ॥ तळहातीं शीर घेऊन । बेहोष जाहले वीर ॥ बेभान झालं सरकार । तरुणांना गांजलं फार ॥ किति चढले फांसावर । कैकांना शिक्षा भयंकर ॥ क्रांतीच्या ज्वाळा चौफेर । दडपशाही चालली धोर ॥ चाल ॥ १९२१ सालाला । महात्मा गांधीजी आले लढा देण्याला । त्यांनीं गदगदा हलवलं देशाला । हजारों त्यागी वीरांनीं आत्मयज्ञ केला ॥ जी ॥ १९४२ ला । क्रांतीचा जाळ धडकला ॥ सुभाषचंद्र करती युद्धाला । थरकांप सुटला शत्रूला । १९ ऑगस्ट १९४७ ला । वसाहतीचं राज्य दिलं भारताला । भारताची घटना आज झाली । अन् लोकशाही प्रजाराज्याचा पाया घातला ॥ जी ॥ २ ॥

चौक ३ रा

स्वतंत्रभारत लोकशाहिचा काळ आज हा सुरुं झाला । झेंडा फडफडे अति डौलानं जाऊन गगनाला भिडला ॥ अशोकमुद्रा नवराज्याची आज फुलविते हृदयाला । भूतकाळ्याचा भव्य नकाशा दिसे मनाच्या डोळ्याला ॥ जी ॥ २६ जानेवारी १९५० गुरुवार मंगल हा ठरला । माघ शुद्ध अष्टमीच आली भीष्माष्टमी म्हणती त्याला ॥ जी ॥ शके १८७१ दिन गुरुवार भाग्याचा ठरला । स्वातंत्र्याचें ध्येय गांठलें आनंदाला भर आला ॥ आनंदाच्या क्षणीं आज ही हुरहुर लागे जीवाला ।

कुठे महात्मा ? कुठे नेताजी ? विचार पेटवि हृदयाला ॥ जी ॥ चाल ॥ इंग्रज नियुनिया गेला । पण संकटं नवीं हीं कैक आली जन्माला ॥ नवराष आलं जन्माला । आतं भारत मजबूत करण्याला । बंधुंनो, शपथ घेउनी लागा कार्याला । लिहिण वाचणं शिकवा सर्वांला । अन वस्त्र द्यावं सर्वांला । नको थारा भेदभावाला । असं राष्ट्र बलवान् करा । कीं आदर्शी होऊं द्या विश्वाला ॥ जी ॥ ३ ॥

चौक ४ था

मायभूमि हा पुत्र तुळा देइल प्राण राखिल मान । आई तुळ्या नांवाला काळिमा येइल असं मी कधीं न करीन ॥ जी ॥ तिरंगी झेंडा मायभूमिचा फडकाविन मी दुनियेत । अखंड त्याचा मान राखण्या सुसउज ठेविन मी हात ॥ जी ॥ देशप्रेमापरीस दुसरे प्रेम नसे घ्यारे मजला । ध्यानीं मर्नीं स्वप्नीं सदा हा ध्यास तुळा मम जीवाला । एका बंधुंनो ! बोल हिताचे बोल कधीं हे विसरूं नका । मायभूमिचा द्रोह करोनि चैन कधींहि करूं नका ॥ जी ॥ देशकार्य करण्याच्या वेळीं मागें कधिंहि राहूं नका । क्षुद्र भांडणे करतां करतां व्यर्थ काळ तो दवडुं नका ॥ चाल ॥ लांचलुचपत करूं नका । गरिबांना तुम्हीं फसवुं नका । दृही कधींहि करूं नका ॥ चाल ॥ इभ्रत होइल कमी देशाची असें कांहींहि करूं नका । मायभूमिचे सुपुत्र म्हणुनी कीर्ति जोडण्या विसरूं नका ॥ जी ॥ स्वार्थासाठीं देशहिताची होळी कधींहि करूं नका । देशद्रोहीं देशघातकीं दुर्लैकिक हा जोहुं नका ॥ जी ॥ स्वदेशसेवा नित्य घडावी द्यंद लागु दे जीवाला । पांडुरंगाचा प्रणाम ध्यावा भारतदेशा ! या वेळा ॥ जी ॥ ४ ॥

रचना-२६ जानेवारी १९५०.

